

Rekrutteringsmønstre ved OsloMet – storbyuniversitetet, Universitetet i Oslo og Universitetet i Sørøst-Norge

Lasse Holtar

Skriftserie 2023 nr 15

OSLO METROPOLITAN UNIVERSITY
STORBYUNIVERSITETET

Rekrutteringsmønstre ved OsloMet – storbyuniversitetet, Universitetet i Oslo og Universitetet i Sørøst-Norge

Lasse Holtar

SPS Senter for profesjonsforskning

OsloMet – storbyuniversitet

2023

CC-BY-SA versjon 4.0

OsloMet Skriftserie 2023 nr 15

ISSN 2535-6984 (trykt)

ISSN 2535-6992 (online)

ISBN 978-82-8364-554-5 (trykt)

ISBN 978-82-8362-555-2 (online)

OsloMet – storbyuniversitetet

Universitetsbiblioteket

Skriftserien

St. Olavs plass 4,

0130 Oslo,

Telefon (+47) 64 84 90 00

Postadresse:

Postboks 4, St. Olavs plass

0130 Oslo

Trykket hos Byråservice

Trykket på Scandia 2000 white, 80 gram på materiesider/200 gram på coveret

Rapporten er kvalitetssikret av Håvard Helland.

Godkjent av faglig leder Beate Elvebakk, Senter for profesjonsstudier.

Forord

Denne rapporten er utarbeidet ved Senter for profesjonsforskning på oppdrag fra OsloMet - storbyuniversitetet. Formålet med rapporten er å kartlegge kjennetegn blant studentene som begynner på OsloMet. Denne informasjonen sammenlignes så med studentene som begynte på Universitetet i Oslo og Universitetet i Sørøst-Norge. Analysene i rapporten er basert på registerdata fra Statistisk sentralbyrå (SSB), og dataene er tilrettelagt av Lasse Holtar. Teksten er også produsert av Lasse Holtar, under prosjektledelse av Håvard Helland. Takk til Håvard Helland og Beate Elvebakk for nyttige kommentarer og innspill.

Oslo, november 2023

Innhold

Forord	3
1 Innledning	7
2 Datagrunnlag	8
2 Kjønnfordeling	9
3 Alder ved studiestart	10
4 Karakterer fra videregående opplæring	11
5 Tidligere erfaring fra universitet/høyskole (UH)	12
6 Foreldres utdanningsnivå	13
7 Foreldres inntektsnivå	14
8 Foreldre med hovedinntekt fra offentlige sosiale overføringer	15
9 Innvandrerbakgrunn	16
10 Oppvekstregioner	17
11 Oppvekstbydeler i Oslo	18

1 Innledning

Denne rapporten undersøker kjennetegn ved studentene som begynte på OsloMet i perioden 2017-2020. Kjennetegnene som undersøkes er kjønn, alder ved studiestart, karakterer fra videregående skole, tidligere erfaring fra høyere utdanning, ulike mål på sosial bakgrunn, innvandrerbakgrunn, og hvor i landet studentene kommer fra. For studentene som vokste opp i Oslo er det i tillegg undersøkt hvilke bydeler de vokste opp i. Analysene er organisert etter hvert av kjennetegnene som undersøkes, slik at hvert kapittel tar for seg ett kjennetegn. Tabellene i hvert kapittel er organisert etter studentkull, og de ulike andelene er oppgitt i prosent.

Kjennetegnene blant de ulike studentkullene sammenlignes først med hverandre, før de ulike studentkullene ved OsloMet legges sammen og sammenlignes med studenter som i samme periode begynte på Universitetet i Oslo (UiO) og Universitetet i Sørøst-Norge (USN). Formålet med denne sammenligningen er å undersøke i hvilken grad studentene som begynner på OsloMet skiller seg fra studentene som begynner på de to øvrige utdanningsinstitusjonene.

2 Datagrunnlag

Analysene som fremkommer i rapporten er utarbeidet ved hjelp av registerdata fra Statistisk Sentralbyrå (SSB), gjort tilgjengelig gjennom prosjektet «Profesjonelle karrierer: Studier av rekruttering, studiegjennomføring og yrkeskarrierer» ved Senter for profesjonsforskning (SPS). Dataene er tilrettelagt og analysert av Lasse Holtar. Registerdataene omfatter alle studentene som var registrert i høyere utdanning per 01.10 ved samtlige norske utdanningsinstitusjoner per år, til og med år 2020. Av disse har studentene som begynte på en utdanning med to års varighet eller mer på OsloMet, UiO eller USN mellom 2017 og 2020 blitt hentet ut for å danne utvalget til analysene som gjennomføres i rapporten. Det betyr at studenter som utelukkende har begynt på forberedende prøver/kurs, enkeltemner eller årsstudium ikke inkluderes. Studenter som av ulike grunner avbrøt utdanningen sin før 01.10 i oppstartsåret deres er heller ikke inkludert i analysene. Datagrunnlaget består dermed av et stort utvalg studenter fra tre ulike utdanningsinstitusjoner i Norge, så vel som en rekke variabler som beskriver ulike demografiske kjennetegn ved dem og deres foreldre.

2 Kjønnfordeling

Tabell 2 viser at langt flere kvinner enn menn begynte på OsloMet mellom 2017 og 2020.

Hele 64,8% av de nye studentene i perioden var kvinner mens kun 35,2% av dem var menn. I tillegg har kvinneandelen økt fra 64,2% i 2017 til 66% i 2020. Til sammenligning er andelen kvinner som begynte på UiO og USN i samme periode lavere enn den er ved OsloMet. Ved UiO er kvinneandelen 59,9% og mannsandelen 40,2%. USN har den laveste kvinneandelen og høyeste mannsandelen fra 2017-2020 med henholdsvis 57,1% kvinner og 42,9% menn.

Tabell 2

Studentkull	Mann	Kvinne	Antall
2017	35,8	64,2	5866
2018	35,6	64,4	6082
2019	35,3	64,7	5919
2020	34,0	66,0	6667
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:			
OsloMet	35,2	64,8	24534
UiO	40,2	59,9	31670
USN	42,9	57,1	20325

3 Alder ved studiestart

Tabell 3 viser aldersfordelingen blant studentene som begynte på OsloMet i perioden 2017-2020. Av tabellen går det frem at majoriteten (58,8%) av studentene på OsloMet er under 25 år ved studiestart. De over 29 år utgjør den nest største gruppen (22,6%), mens de mellom 25 og 29 år utgjør den minste aldersgruppen (18,5%). Både ved UiO (60,8%) og USN (57,2%) er også andelen under 25 år størst, men til forskjell fra OsloMet og USN er andelen mellom 25 og 29 år større enn andelen over 29 år ved UiO.

Tabell 3

Studentkull	<25 år	25-29 år	>29 år	Antall
2017	58,7	18,9	22,4	5866
2018	57,8	19,0	23,2	6082
2019	61,1	18,2	20,7	5919
2020	57,4	17,9	24,7	6667
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:				
OsloMet	58,8	18,5	22,6	24534
UiO	60,8	22,4	16,8	31670
USN	57,2	17,9	24,9	20325

4 Karakterer fra videregående opplæring

Gjennomsnittskarakteren fra VGO inkluderer verdiene fra alle registrerte standpunkt- og eksamenskarakterer. I SSBs registerdata er karakterer fra VGO registrert fra og med studentkullene som fullførte VGO i 2000. Det betyr at det mangler karaktergrunnlag for de eldste studentene. I tillegg mangler det informasjon om karakterer for individer som ikke har videregående opplæring fra Norge. Andelen studenter som mangler karaktergrunnlag fra VGO er angitt i hver tabell med «Missing». Ved sammenligning mellom de ulike institusjonene er det viktig å ta høyde for mulige skjevheter i sammenligningsgrunnlaget dersom «Missing» er høy ved én eller flere institusjoner.

Tabell 4 viser at gjennomsnittskarakteren fra VGO blant studentene som begynte på OsloMet i 2017-2020 er 4,4 karakterpoeng. Gjennomsnittskarakteren var 4,3 i både 2017 og 2018, men steg til 4,4 i 2019 og 2020. Til sammenligning er karaktergjennomsnittet fra videregående opplæring høyere blant studentene som begynte på UiO i samme periode (4,7), men lavere blant studentene som begynte på USN (4,0).

Tabell 4

Studentkull	VGS-gj.snitt	Missing	Antall
2017	4,3	23,6	4483
2018	4,3	24,0	4623
2019	4,4	21,7	4634
2020	4,4	22,9	5143
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:			
OsloMet	4,4	23,0	18883
UiO	4,7	21,5	24869
USN	4,0	25,3	15185

5 Tidligere erfaring fra universitet/høyskole (UH)

Tidligere erfaring fra universitet eller høyskole defineres her som at en student har påbegynt eller fullført et studium med to års varighet eller mer. Dette innebærer at studentene som utelukkende har begynt på eller fullført forberedende prøver/kurs, enkeltemner eller årsstudium tidligere ikke inkluderes i tabellen. Kun bachelorstudenter inkluderes i analysen da masterstudenter som regel har fullført en bachelorgrad tidligere.¹

Tabell 5 viser at nesten to tredjedeler (65,8%) av bachelorstudentene som begynte på OsloMet mellom 2017 og 2020 er førstegangsstudenter. Mens 31,9% av studentene allerede har begynt på, men ikke fullført en grad, har kun 2,4% av dem en universitets- eller høyskolegrad fra før av. Andelen førstegangsstudenter er også størst ved UiO (60,9%) og USN (69,4%), etterfulgt av andelen som har begynt på, men ikke fullført en grad. UiO har den største andelen studenter som tidligere har fullført en UH-grad (5%).

Tabell 5

Studentkull	Ikke påbegynt	Påbegynt	Fullført	Antall
2017	65,0	32,9	2,1	4502
2018	63,6	33,7	2,8	4539
2019	67,8	29,8	2,3	4330
2020	66,7	31,1	2,2	4603
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:				
OsloMet	65,8	31,9	2,4	17974
UiO	60,9	34,1	5,0	14287
USN	69,4	29,4	1,3	14212

¹ Unntaket er førstegangsstudentene som begynner på femårige masterprogram.

6 Foreldres utdanningsnivå

Foreldres utdanningsnivå måles ved den av foreldrene med høyest formell utdanning det året studenten fylte 16 år. Nivået på foreldrenes utdanning er inndelt i fire kategorier etter hvorvidt de har fullført videregående opplæring (VGO) eller ei (<VGO), fullført utdanning på bachelornivå (BA), eller fullført utdanning på master- eller doktorgradsnivå (MA/Ph.d.). I registerdataene mangler det registrert utdanning for foreldrene til et mindre antall studenter. Disse er merket som «Missing» i tabellen. Manglende registrert foreldreutdanning gjelder nesten utelukkende for innvandrere.

Tabell 6 viser at over halvparten (50,5%) av studentene begynte på OsloMet i perioden 2017-2020 har foreldre med høyere utdanning. Mens andelen foreldre med høyere utdanning var størst i 2020 (51,9%) er 2018 det eneste året der andelen med foreldre uten høyere utdanning var størst (50,6%). I likhet med OsloMet har også majoriteten av studentene som begynte på UiO foreldre med høyere utdanning (60,8%). Der har over en fjerdedel (27,4%) av studentene foreldre med enten master- eller doktorgrad. Ved USN er derimot majoriteten av studentene førstegenerasjonsstudenter (57,4%).

Tabell 6

Studentkull	<VGO	VGO	BA	MA/Ph.d.	Missing	Antall
2017	24,4	25,8	35,9	13,9	0,2	5855
2018	25,1	25,5	35,6	13,8	0,1	6076
2019	25,0	24,3	36,2	14,5	0,2	5907
2020	24,9	23,2	36,5	15,4	0,4	6643
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:						
OsloMet	24,9	24,7	36,1	14,4	0,2	24481
UiO	18,5	18,2	33,4	27,4	0,2	31623
USN	26,0	31,4	33,1	9,5	0,9	20307

7 Foreldres inntektsnivå

Foreldreinntekt vil her si foreldrenes pensjonsgivende inntekter (lønns- og næringsinntekter) og måles som et gjennomsnitt av inntekten foreldrene hadde fra studenten var 10 til 18 år gammel. Inntektene er også KPI-justert, med 2015 som referanseår. Tabellene angir to mål for foreldrenes inntektsnivå. Det første (rang) angir et gjennomsnitt av hvordan foreldreinntekten er rangert mellom 1 og 100 i forhold til studentens nasjonale fødselskohort, hvor 1 er lavest og 100 er høyest. I tillegg angir også tabellene hvor stor andel av studentene som faller innenfor hver av de fire kvartilene (K1-K4). Foreldreinntekt er ikke tilgjengelig for alle studentene i utvalget, og dette gjelder særlig innvandrere. Andelen studenter som mangler informasjon om foreldres inntekt er angitt per utdanningsprogram i kolonnen «Missing».

Tabell 7 viser at foreldreinntektsnivået blant studentene som begynte på OsloMet fra 2017-2020 er litt høyere enn medianen i de respektive fødselskohortene (53,1). Størst andel studenter har foreldre med inntekt i kvartil fire. Deretter følger studentene med foreldre i inntektskvartil tre, en og to. Sammenlignet med OsloMet er foreldreinntektsnivået høyere ved UiO (59,1) og lavere ved USN (49,4). Ved UiO er hele 38,4% av foreldrene i kvartil fire, mens USN er den eneste institusjonen med over en fjerdedel (25,6%) i inntektskvartil en.

Tabell 7

Studentkull	Rang.	K1	K2	K3	K4	Missing	Antall
2017	53,3	23,0	22,3	25,2	29,5	9,4	5316
2018	53,7	21,5	23,3	26,1	29,1	10,8	5423
2019	52,8	24,1	21,2	26,1	28,7	11,3	5260
2020	52,7	23,7	22,4	25,6	28,4	11,0	5934
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:							
OsloMet	53,1	23,1	22,3	25,8	28,9	10,6	21933
UiO	59,1	19,1	18,5	23,9	38,4	10,7	28280
USN	49,4	25,6	25,4	26,2	22,9	9,6	18383

8 Foreldre med hovedinntekt fra offentlige sosiale overføringer

Sosiale overføringer inkluderer uførepensjon, arbeidsavklaringspenger, dagpenger ved arbeidsledighet, sykepenger, foreldrepenger, barnetrygd, bostøtte, studiestipend, forsørgerbidrag, sosialhjelp, grunn- og hjelpestønad, og kontantstøtte. Samtidig ekskluderer det alderspensjon, tjenstepensjon og avtalefestet permisjon. Dersom begge studentens foreldre fikk overført offentlige sosiale stønader som oversteg deres yrkes- og kapitalinntekter i året studenten fylte 16 år, defineres de i denne sammenhengen som foreldre med hovedinntekt fra offentlige sosiale overføringer. For studenter som kun er registrert med én forelder er dette målet basert på enten mor eller fars inntekter alene. I registerdataene er det ikke registrert foreldres hovedinntekt for flere av studentene. Dette gjelder særlig mange førstegenerasjonsinnvandrere med foreldre som ikke bor i Norge eller studenter som innvandret etter de fylte 16 år. Andelen studenter dette gjelder er merket med «Missing» i de ulike tabellene.

Tabell 8 viser at 4,3% av studentene som begynte på OsloMet i perioden 2017-2020 hadde foreldre med hovedinntekt fra offentlige sosiale stønader da de vokste opp. Andelen var lavest i 2018 (4,0) og høyest året etter i 2019 (4,6). Blant studentene som begynte på UiO i samme periode er andelen med foreldre med hovedinntekt fra offentlige sosiale overføringer lavere (3,2), mens den er høyere blant studentene som begynte på USN (5,2).

Tabell 8

Studentkull	Foreldreandel	Missing	Antall
2017	4,2	16,7	4884
2018	4,0	17,8	4999
2019	4,6	17,0	4914
2020	4,4	18,3	5448
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:			
OsloMet	4,3	17,5	20245
UiO	3,2	15,8	26678
USN	5,2	17,7	16723

9 Innvandrerbakgrunn

Studentene med innvandrerbakgrunn er definert som innvandrere dersom de er født i utlandet og har to foreldre som også er født i utlandet, eller som norskfødte med to innvandrerforeldre (for enkelthetskyld kalt «etterkommere»). Studentandeler tilhørende den øvrige befolkning refererer til dem som har én eller to norskfødte foreldre, uavhengig av om de selv er født i Norge. Dette følger SSBs definisjon av øvrig befolkning versus innvandrerbefolkning. Tabellene skiller i tillegg mellom innvandrere og etterkommere med bakgrunn fra:

- EU/EØS, Storbritannia, USA, Canada, Australia og New Zealand (kategori 1).
- Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS/Storbritannia (kategori 2).

Tabell 9 viser at over en fjerdedel (26,9%) av studentene som begynte på OsloMet mellom 2017 og 2020 har innvandrerbakgrunn. Andelen økte med flere prosentpoeng fra 2017 (25%) til 2020 (29%). Innvandrere og etterkommere i kategori to utgjør de to største andelene med henholdsvis 13,8% og 8,5%. Etterkommere i kategori én utgjør den klart minste gruppen (0,4%). Til sammenligning er andelen studenter med innvandrerbakgrunn lavere ved både UiO (24,3%) og USN (22,8%). Det er verdt å merke seg at UiO har en større andel innvandrere i kategori én enn OsloMet (5,6%).

Tabell 9

Studentkull	Øvrig befolk.	Innv. kat 1	Innv. kat 2	Etterk. kat 1	Etterk. kat 2	Antall
2017	75,1	4,2	12,3	0,3	8,2	5866
2018	73,9	4,3	13,5	0,4	8,0	6082
2019	72,2	4,0	14,9	0,4	8,4	5919
2020	71,1	4,4	14,5	0,6	9,5	6667
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:						
OsloMet	73,1	4,2	13,8	0,4	8,5	24534
UiO	75,8	5,6	10,9	0,6	7,2	31670
USN	77,3	4,0	13,5	0,3	5,0	20325

10 Oppvekstregioner

Studentenes oppvekstområde/-region er definert ut fra grunnkretsen til deres registrerte bostedsadresse det året de fylte 16 år. I registerdataene er det ikke registrert informasjon om grunnkretstilhørighet før 1990, noe som innebærer at det mangler informasjon for studentene som fylte 16 år før 1990. I tillegg mangler det registrert grunnkretstilhørighet for innvandrere som ankom Norge senere enn året de fylte 16 år. Dermed er det antageligvis skjevheter i de rapporterte fordelingene som fremkommer her. Andelen studenter det mangler registrert informasjon om bosted for er merket som «Missing».

Tabell 10 viser at 46,3% av studentene som begynte på OsloMet fra 2017 til 2020 vokste opp i Oslo eller det som tidligere var Akershus fylke. Ytterligere 28,9% vokste opp andre steder på Østlandet mens 24,7% er fra øvrige regioner. Til sammenligning har UiO en større andel studenter fra Oslo og Akershus enn OsloMet. Der er majoriteten (53%) av studentene fra Oslo eller Akershus og hele 24,1% fra Oslo. Samtidig har OsloMet en større andel studenter fra Oslo øst enn UiO. Ved USN kommer derimot størst andel av studentene som begynte mellom 2017 og 2020 fra Vestfold og Telemark (38%).

Tabell 10

Studentkull	Oslo øst	Oslo vest	Asker & Bærum	Follo	Nedre Romer.	Øvre Romer.	Østfold	Buskerud
2017	15,4	6,3	5,9	5,7	9,2	4,3	5,7	6,5
2018	15,2	6,1	6,2	5,9	9,9	4,2	6,4	6,4
2019	15,6	5,7	5,1	5,2	8,3	5,0	5,9	6,5
2020	15,0	6,8	5,3	6,0	9,1	4,0	6,8	6,1
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:								
OsloMet	15,3	6,2	5,6	5,7	9,1	4,4	6,2	6,4
UiO	13,2	10,9	7,9	5,6	6,2	2,6	6,6	6,3
USN	4,0	1,6	3,2	1,7	2,1	1,0	3,9	18,1
Tabell 10 fortsetter								
Studentkull	Vestf. & Telem.	Innlandet	Agder	Vestlandet	Trøndelag	Nord-Norge	Missing	Antall
2017	7,5	8,5	4,8	12,9	3,2	4,1	13,5	5074
2018	7,9	8,2	4,3	12,2	3,1	4,1	15,1	5165
2019	8,0	8,1	4,5	12,5	3,5	4,7	14,4	5066
2020	8,4	8,4	4,6	11,8	3,3	4,6	15,2	5651
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:								
OsloMet	8,0	8,3	4,6	12,4	3,3	4,4	14,6	20956
UiO	9,0	7,3	4,6	12,3	3,6	4,1	14,0	27244
USN	38	4,1	5,3	10,7	2,5	4,0	14,5	17378

11 Oppvekstbydeler i Oslo

Studentenes oppvekstbydel er definert ut fra grunnkretsen til deres registrerte bostedsadresse i året de fylte 16 år. Bydelsinndelingen følger grensene til dagens 15 bydeler, som gjelder fra 01.01.2004. I registerdataene er det ikke registrert informasjon om grunnkretstilhørighet før 1990. Det betyr at det mangler registrert bosted for studentene som fylte 16 år før 1990. I tillegg mangler det registrert grunnkrets for innvandrere som ankom Norge senere enn året de fylte 16 år. Dermed er det antagelig noen skjevheter i de rapporterte fordelingene av studenter mellom oppvekstbydeler per studieprogram.

Tabell 11 viser at 83,6% av studentene fra Oslo som begynte på OsloMet i perioden 2017-2020 har vokst opp i bydeler øst i Oslo. Kun 16,4% av studentene kommer fra vestkantbydelene Frogner, Ullern, Vestre Aker og Nordre Aker. Søndre Nordstrand er bydelen der flest studenter har vokst opp (13,6%). Ved UiO utgjør derimot studentene fra bydel Nordre Aker den største andelen (11,8%). Der har hele 32,5% av studentene fra Oslo vokst opp på vestkanten. Ved USN er også andelen fra vestkanten større enn ved OsloMet (19,3%), men Østensjø er klart størst med hele 31,4%.

Tabell 11

Studentkull	Gamle Oslo	Grüner-løkka	Sagene	St. Hanshaugen	Frogner	Ullern	Vestre Aker	Nordre Aker
2017	4,4	4,5	1,7	1,9	3,0	1,6	6,1	8,2
2018	5,1	5,6	2,0	1,9	3,2	3,5	5,1	7,5
2019	5,3	3,7	1,8	1,5	2,8	2,7	5,6	5,9
2020	5,5	4,8	1,6	2,0	3,3	3,4	6,2	8,3
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:								
OsloMet	5,1	4,6	1,8	1,8	3,1	5,8	5,8	7,5
UiO	4,6	3,9	2,3	2,9	5,3	5,9	9,5	11,8
USN	4,3	4,6	2,3	2,0	3,5	2,5	7,1	6,2
Tabell 11 fortsetter								
Studentkull	Bjerke	Grorud	Stovner	Alna	Østensjø	Nordstrand	Søndre N. strand	Antall
2017	4,7	7,4	11,9	11,1	10,4	8,1	15,1	1100
2018	6,2	7,4	9,8	13,0	9,2	7,4	13,1	1098
2019	6,5	8,3	9,8	14,1	9,2	7,7	14,9	1091
2020	5,9	6,3	9,9	13,1	10,2	8,1	11,1	1230
Studentkullene sammenlagt og sammenlignet med andre institusjoner:								
OsloMet	5,8	7,3	10,3	12,8	9,8	7,8	13,6	4519
UiO	5,3	4,7	7,0	9,5	9,0	10,0	8,5	6568
USN	6,5	6,6	10,4	12,2	31,4	7,6	15,4	982

POSTADRESSE:

OsloMet – storbyuniversitetet
Pilestredet 46
Postboks 4, St. Olavs Plass
0130 Oslo

OsloMet Skriftserie 2023 nr 15

ISSN 2535-6984 (trykt)
ISSN 2535-6992 (online)
ISBN 978-82-8364-554-5 (trykt)
ISBN 978-82-8364-555-2 (online)